

با آثاری از هنرمندان ایران، عراق، سوریه، لبنان و ... برگزار می‌شود

حضور ۷ اثر ایرانی در حراج کریستیز

حراج هنر خاورمیانه کریستیز به شکل آنلاین وزنده، ۲ نوامبر (۱۱ آبان) و ۳ نوامبر(۱۲ آبان) با ارائه ۶۴ اثر از هنرمندان کشورهای ایران، عراق، فلسطین، لبنان، سوریه، مصر، الجزایر، مراکش و... در محل این حراج خانه در لندن برگزار می‌شود.

در این دوره از حراج هفت اثر از هنرمندان ایرانی ارائه خواهد شد که تابلوی «سرزمین شکسته» علی بنی‌صدر، با قیمت

کمینه و بیشینه ۲۵۰ هزار تا ۲۵۰ هزار پوند، گران‌ترین اثر این دوره از حراج خاورمیانه قیمت‌گذاری شده است. بخش آنلاین این دوره حراج که از ۱۲ اکتبر (۲۰ مهر) آغاز شده و تا ۱۲ آبان ادامه دارد به آثاری اختصاص دارد که زیر ۵۰ هزار پوند قیمت‌گذاری شده‌اند. در این بخش ۳۶ اثر ارائه شده که سه اثر از هنرمندان ایرانی، صادق تبریزی، کامران یوسف‌زاده و رضا درخشانی در این بخش ارائه شده است. در بخش زنده

در کارگاه ۲ روزه آستان حرم حضرت عبدالعظیم حسنی^(ع) چه می‌گذرد

عرض ارادت هنر به آبروی ری

دین و هنر از نیازهایی است که به فطرت و روح آدمی پاسخ می‌دهند. لذا ارائه آثار و برکات دینی در قالب هنر می‌تواند آدمی را به کمال مطلوب و آرامش واقعی برساند.
خاصه نقاشی، خوشنویسی، نقاشیخط و کلا هنرهای تجسمی از زمان قدیم در آیین‌ها نقش داشته و مثل زبان و ابزاری مناسب جهت بیان احساسات و باورهای اعتقادی به کار برده می‌شوند. به‌کارگیری هنر در مراسم مذهبی و در بقاع و اماکن متبرکه این روزها جلوه آشکارتری به خود گرفته. حتی در موارد زیادی به‌کارگیری شعر، قصه، داستان و ... هم در بیان وقایع تاریخی – مذهبی اثراتی کاربردی و عمیق بر مخاطبان دارد.
حالا سؤال مهم این است: جایگاه هنر در نسبت و ارتباط با دین و نوع نگاه دین به هنر کجاست؟

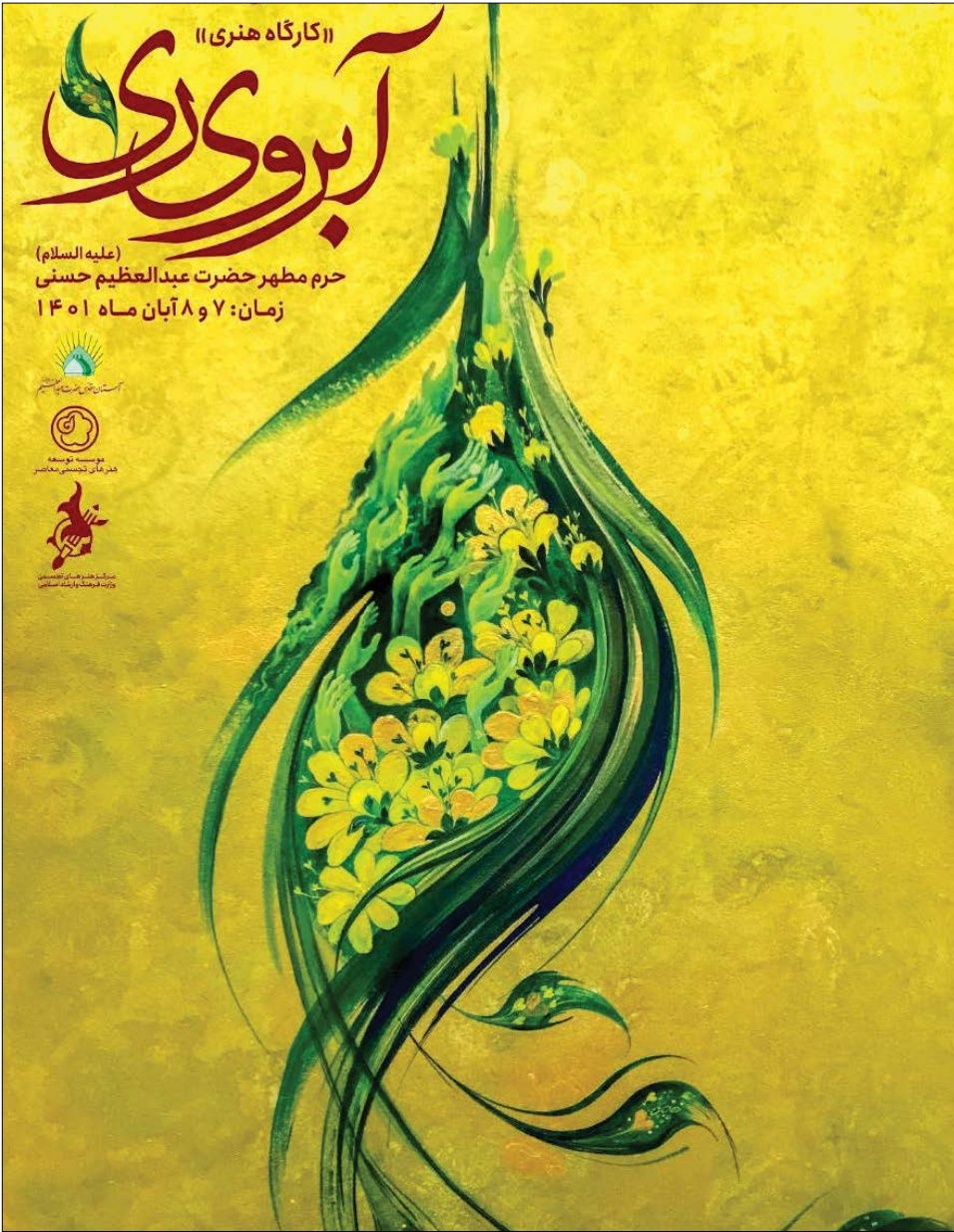
بر این اساس قرار است از صبحگاه امروز، شنبه ۷ آبان و همزمان با ایام میلاد باسعادت حضرت عبدالعظیم حسنی(ع)، کارگاه بروقتی با حضور هنرمندان تجسمی در جوار بارگاه ملکوتی آن حضرت برگزار شود. در این کارگاه که برای نخستین بار به همت مرکز هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و با همکاری معاونت فرهنگی و روابط عمومی آستان مقدس حرم حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) برگزار می‌شود، هنرمندانی در رشته‌های مختلف خوشنویسی، نقاشی و نقاشیخط حاضر خواهند بود. البته ایده برگزاری این کارگاه از سمت مرکز هنرهای تجسمی بوده که با همراهی و استقبال معاونت فرهنگی آستان حرم حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) روبه‌رو شده است.

پیوند بی‌واسطه بین هنرمند و زائر

وجه تسمیه کارگاه هنری «آبروی ری» برگرفته از بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با برگزارکنندگان گنجره حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) است. ایشان در آن دیدار، حضرت سیدالکریم(ع) را به مثابه شخصیتی که به ری و تاریخ ری آبرو بخشیده است معرفی می‌کنند. از این رو هدف از برگزاری این نمایشگاه عرض ارادت برخی رشته‌های مختلف هنرهای تجسمی (نقاشی، نقاشیخط و خوشنویسی) در فضای نورانی بارگاه سیدالکریم(ع) است. البته در سال‌های گذشته مواردی از این کارگاه‌های هنری را در اماکن متبرکه‌ای چون حرم حضرت معصومه(س) یا حرم مطهر حضرت امام(رضاع) شاهد بوده‌ایم و امسال برای نخستین بار است که برگزاری آن را در آستان منور حضرت سیدالکریم(ع) شاهدیم.

بدیهی است که وقتی هنرمندان در فضایی معنوی و روحانی به شکلی زنده اثری را خلق می‌کنند، انگذاری عمیق‌تری روی مخاطب دارد، چراکه قطعاً حضور در چنین فضاها و اماکنی باعث الهاماتی لحظه‌ای به هنرمند می‌شود که براساس همین الهامات اثر شکل می‌گیرد. بنابراین فی‌الفسه حضور هنرمند در چنین فضاهایی حائز اهمیت است. در حقیقت هدف این است که پیوند و انس و ارتباطی بی‌واسطه بین خالقان اثر هنری با زائرانی که در ایام ولادت حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) برای زیارت به آنجا مراجعه می‌کنند برقرار شود.

بنابراین شکل‌گیری ارتباط معنوی – هنری بین زائران و هنرمندان در برپایی کارگاه هنری آبروی ری مؤثر است. این کارگاه اولین بار است که

در محوطه حیاط و صحن آستان حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) برگزار می‌شود، بااین توضیح که اگر شرایط جوی به‌صورت بارانی یا بارش‌های پراکنده باشد کارگاه به فضایی مسقف انتقال داده می‌شود اما مجموعاً آنچه حائزاهمیت است این است فضایی برای این کار انتخاب شده که تردد زائران و مجاوران در آنجا زیاد باشد.

ضرورت تدلوم برگزاری رویدادهای مذهبی

بازخورد‌های برگزاری کارگاه‌های هنری در حرم حضرت معصومه(س) یا حرم مطهر حضرت امام(رضاع) در سال‌های گذشته تاثیر بسیار مثبت و بسزایی در تداوم برگزاری چنین رویدادی در آستان حرم حضرت عبدالعظیم(ع) داشته. در رصدهایی درباره آنچه پیش از این در این حوزه رخ داده این نتیجه حاصل شده که وقتی گروهی از هنرمندان

این حراج هم – که به آثار بالای ۱۰۰ هزار پوند اختصاص دارد – ۲۸ اثر ارائه شده که آثار مارکو گریگوریان، منیره شاهرودی فرمانفرماییان، فرهاد مشیری و علی بنی‌صدر در آن حضور دارند. در سالیان گذشته همواره ۳۰ درصد از فروش حراج‌های کریستیز به هنر ایران اختصاص داشته که با توجه به آثار ارائه شده از چهره‌های اصلی مارکت هنر ایران پیش بینی می‌شود در این دوره نیز هنر ایران فروش چشمگیری داشته باشد.

از تمام کشور به زیارت بارگاه ایشان می‌روند و فردا ولادت ایشان است. کارگاه هنری آبروی ری امروز و فردا مورخ ۷ و ۸ آبان، از ساعت ۱۰ تا ۱۷ در جوار بارگاه نورانی حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) در شهر مقدس ری برپا و پذیرای عموم زائران و مجاوران است. این دو روز هردو برای برگزاری این کارگاه مناسب است. لازم به ذکر است با توجه به محدود بودن زمان برگزاری این نمایشگاه از هنرمندان رشته‌هایی برای شرکت در آن دعوت به‌عمل آورده شده که خروجی کارشان در این زمان محدود آمده و عرضه می‌شود، چراکه زمان خلق اثر در بسیاری از رشته‌های هنری طولانی‌مدت است و نمی‌توان طی دو روز به نتیجه رسید. به‌عنوان مثال مجسمه‌سازی زمان نسبتاً زیادی را می‌طلبد تا اثری به نتیجه برسد اما در رشته‌هایی مثل نقاشی، نقاشیخط و خوشنویسی طی دو روز می‌توان به نتیجه مقبول رسید و البته کمتر از این مدت هم امکان رسیدن به نتیجه میسر نیست، مثلاً در یک روز یک تابلوی نقاشی یا نقاشیخط یا خوشنویسی کامل نمی‌شود. از قرار معلوم در خصوص نگهداری یا فروش ماحصل کار هنرمندان کارگاه هنری «آبروی ری» هنوز تصمیم‌گیری نشده و در پایان روز یکشنبه است که آثار هنری خلق شده یا به‌گنجینه آثار مرکز هنرهای تجسمی برده می‌شوند یا به خود آستان مقدس حضرت عبدالعظیم(ع) اهدا می‌شوند. آنچه معمول و متداول است این‌که مالکیت مادی آثاری که در رویدادها و نمایشگاه‌هایی که از سمت مرکز هنرهای تجسمی برگزار می‌شود با این مرکز است و مالکیت معنوی آن با هنرمند.

حال و هوای مذهبی و عرفانی در کارگاه هنری

این نکته نیز حائز اهمیت است که پیش از این محورهایی برای خلق آثار این نمایشگاه به هنرمندان پیشنهاد شده. القاب و اسامی‌ای که شاه عبدالعظیم حسنی(ع) دارد یا احادیثی که از زبان ایشان نقل شده یا تصویر و مقاطع مهم تاریخی که از زندگی‌شان گفته شده و... همگی می‌تواند دستمایه مناسبی برای هنرمندان نقاش، خوشنویس و نقاشیخط قرار گیرد. در واقع آثار این هنرمندان همگی به نوعی از حال و هوای معنوی برخوردار است و با جغرافیایی که در آن قرار دارند، متناسب است.

البته این حال و هوا حتی می‌تواند با کاری در مورد شهدا یا دیگر ائمه یا کار در مورد دیگر ائمه اطهار نیز فراهم شود. به هر حال فضای این نمایشگاه کاملاً مذهبی و عرفانی بوده و مثلاً قرار نیست هنرمندی طبیعت بی‌جان کار کند. همچنین دعوت از هنرمندان حاضر در این رویداد کاملاً حساب شده بوده و از سوی مرکز هنرهای تجسمی از هنرمندان شایسته‌ای که پیشینه‌شان گویای علاقه‌مندی‌شان به آثار مذهبی بوده، دعوت به همکاری شده. این دعوت البته از هنرمندانی شده که ساکن یا در مجاورت آستان تهران هستند؛ هنرمندانی چون استاد حسین عسمتی، استاد سیدعبدا... حاجی سیدحسن، استاد مهدی فرخی، استاد تقی‌زاده و...

در برپایی این رویداد از هنرمندان شهرستانی دعوت نشده، چراکه هنرمندان شهرستانی به علت دو روز برگزاری کارگاه، مشقت رفت و آمد را تقبل نکردند. این در حالی است که ظرفیت‌ها و توانمندی هنرمندان شهرستانی کاملاً بر همگان روشن است و امید است در رویداد‌های مشابه شاهد برگزاری چنین کارگاه‌هایی در بقعه‌های متبرکی که در سایر شهرها و استان‌ها وجود دارد با همت و همراهی مراکز وزارت ارشاد، باشیم.

واکنش هنرمندان کارگاه «آبروی ری» به حادثه تروریستی شاهچراغ

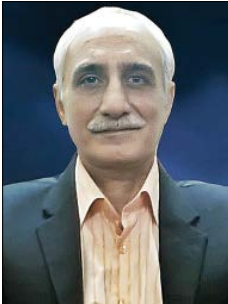
در پی حادثه تروریستی در حرم احمدبن موسی(ع) شاهچراغ شیراز که به شهادت و مجروح شدن جمعی از هموطنان مان منجر شد، محمد خاجی، مدیر ارتباطات و رسانه مرکز هنرهای تجسمی در گفت‌وگو با جام‌جم، تأکید کرد: اقدام تروریستی داغش در حمله مسلحانه به شاهچراغ ارحم مطهر حضرت احمدبن موسی(ع) در شهر شیراز که به شهادت تعداد زیادی از زائران آنجا منجر شد با محکومیت بسیاری از مجامع داخلی و بین‌المللی مواجه شده‌است. در برگزاری کارگاه هنری آبروی ری در حرم مطهر حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) هرچند پیش از این محورهای مذهبی و عرفانی به هنرمندان حاضر در این رویداد پیشنهاد شده بود اما با وقوع این حادثه تروریستی دهشتناک، هنرمندان که فطرت‌حق‌طلب و داغدار هموطنان‌شان هستند، اثرهایی در این باره خلق خواهند کرد. کم‌این‌که طی این چند روز در فضای مجازی می‌بینیم هنرمندان تجسمی به خلق آثار متعدد و تاثیرانگیز زیادی درباره این حادثه تروریستی دست زده‌اند. شاید برخی از این آثار سفارشی باشد ولی بخش وسیعی از آنها به‌صورت خودجوش از سوی هنرمندان انجام شده. بنابراین حتی اگر از سوی مرکز هنرهای تجسمی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی یا معاونت فرهنگی و روابط عمومی آستان مقدس حرم حضرت عبدالعظیم حسنی(ع) سفارشی برای کار درباره این موضوع به هنرمندان نشود آنها خودشان با دغدغه‌مندی که دارند به بازنمایی یا خلق آثاری با محوریت این حادثه شوم دست می‌زنند.

چهره

زیبایی‌شناسی تاریخی زنان ترجمه شد

حمیدرضا بسحاق، مترجم حوزه فلسفه و هنر از ترجمه کتاب «درباره زیبایی و زنان» آنیولو فیرنتزئوئولا، خبر داد که به‌زودی از سوی نشر چشمه منتشر می‌شود.
این کتاب از مطرح‌ترین آثار فلسفه زیبایی‌شناسی است که توسط آنیولو فیرنتزئوئولا، راهب و فیلسوف نوافلاطونی قرن ۱۶ میلادی تحریر شده است.
این اثر که تاثیر بسیاری در توسعه هنر عصر رنسانس داشته با نگاه برابری اجتماعی از منظر افلاطون به موضوع زیبایی‌شناسی زنان پرداخته است.
از بسحاق در ابتدای سال جاری نیز «تاریخ مفاهیم بنیادین زیبایی‌شناسی» نوشته ووادیسواف تاتارکیویچ نشر شد که در فاصله پنج ماه پس از انتشار به چاپ سوم رسیده است. چاپ پنجم کتاب «تاریخ فلسفه از آغاز تا امروز» نوشته ویلیام ساهاکیان با ترجمه بسحاق نیز به‌تازگی عرضه شده‌است.
حمیدرضا بسحاق، عموماً با ترجمه‌هایش از کتاب‌ها و منابع دانشگاهی در حوزه فلسفه شناخته می‌شود.

قاب

اثر جدید «روح الامین» در واکنش به جنایت تروریستی شاهچراغ

حسن روح‌الامین از هنرمندان جوان کشور که همواره به خلق آثاری با مضامین مذهبی می‌پردازد، با توجه به واقعه تروریستی روز ۴ آبان در حرم شاهچراغ، نقاشی‌ای با عنوان «از خون جوانان وطن لاله دمیده، خلق و در بستر فضای مجازی رونمایی کرده است.

روح‌الامین در این اثر، تصویر مادر و فرزندی را که جزو شهدای حمله تروریستی حرم شاهچراغ بودند به‌عنوان سوره انتخاب کرده و نگاه معنوی به رویه شهادت طلبی در جامعه ایرانی داشته است.

در این تصویر، مادری را شاهدیم که دستش گنگون به خون خود و شهدای این عملیات تروریستی شده و بر همان دست، فرزندش خوابیده است اما نقطه طلایی این اثر به سر کودک اختصاص دارد که در برابر صورت مادر است و در حال آخرین نفس مادری است که او را با روحیه شهادت طلبی عین کرده است.

جام جم

فرهنگ

Culture

شنبه ۷ آبان ۱۴۰۱ ■ شماره ۶۳۴۱

یادداشت

در ستایش خوشنویسی

جست‌وجوی یکی از هزاران رمز زیبایی

ندا قزوینه خوشنویس
در جهانی پر از دغدغه، هنر است که می‌تواند در امتداد زندگی به سوی نور جریان داشته باشد. هنر اصیل خوشنویسی مستلزم جدیت و قوه بصری است، چراکه تمرکز خوشنویس را به تمام و کمال می‌طلبد. هرچه دقت بیشتر باشد، نتیجه حاصل باعث شگفتی خواهد شد و اگر کمترین تمرکز را داشته باشی، خط را دچار ناهمگونی می‌کند. در واقع تمام احساسات خوشنویس از شادی تا غم در خطلش می‌تواند مشهود باشد. خوشنویسی برایم سراسر عشق و آرامش، ثروتی درونی و حقیقی به همراه دارد؛ همان ثروتی که روح را صیقل می‌دهد و با هیچ چیز دیگری قابل قیاس نیست. سیر صعود در مسیر تکامل خوشنویسی برای هر فردی متفاوت است. بر این عقیده‌ام خوشنویسی بستگی به هوش هیجانی بالا و ذهنی پویا دارد و در نهایت هماهنگ‌بودن ذهن، چشم و دست بر کاغذ می‌تواند خط و اثری زیبا را ممکن سازد.

بایبندی به زمان مشخصی در خوشنویسی وجود ندارد. این‌که در روز، در هفته، باید چه میزان نوشت، مسلماً هرچه بیشتر با دقت تمام تحریر داشت و با خط‌های قبلی قیاس کرد و به تحلیل‌ها اتصال و مفرد پرداخت، خط دارای پختگی و کیفیت بالا می‌شود. صعود و نزول مفردات اندازه کشیده‌ها و دوابر نسبت‌های طلایی، رانش قلم، قلم‌گذاری صحیح، مرکب‌برداری به‌اندازه و تراش قلم و ترکیب‌بندی ازجمله تکنیک‌ها و قاعده‌هاست. همچنین قالب‌ها، شیوه معاصر و قدما اساس خط و خوشنویسی است. شیوه معاصر مانند استاد غلامحسین امیرخانی و شیوه قدما مانند استادان میرعماد حسنی قزوینی و میرزا غلامرضا اصفهانی، خوشنویسی دوره مقدماتی تا درجه‌اسنادی و دکترای هنری را شامل می‌شود.

به نظرمن خوشنویسی‌ای انسانی مستعد و علاقه‌مند می‌طلبد. همان‌گونه‌که خداوند خالق زیبایی‌هاست و زیبایی را در وجود هر شخصی قرار داده، هنرمند نیز با اثری که می‌آفریند، به بازتولید شگفتی و تجلی می‌انجامد. هنر خطاطی و خوشنویسی پر از رمز و راز است. اگر خود به این رمز و رموز دست یابیم، بیش از پیش خوشنویسی برای‌مان لذت‌بخش می‌شود؛ به‌گونه‌ای که مدام در جست‌وجوی یک از هزاران رمز آن می‌شویم. به عقیده نگارنده، با کشف همین رموز است که می‌توان زیبا نوشت.

همیشه چنان غرق در نوشتن می‌شوم که زمان از دست و خاطرم می‌رود؛ زمانی‌که صرف صیقل دادن روح، ذهن، چشم و دست شده است. هنر خوشنویسی آن‌قدر شگرف است که هر روز برای‌تان حرفی نو، رمزی جدید و ساختاری تازه و اشتیاقی غیرقابل‌وصف دارد. تنها علاقه و اراده‌است که باعث می‌شود رغبتی پیدا کرد و مفردات را با دقت بارها نوشت؛ نه برای آن‌که صرفاً تمرین باشد، بلکه نمی‌توان لحظه‌ای از این حس شورانگیز و علاقه دست برداشت تا آنچه باید تحریر شود، مسجورکننده و بی‌نقص باشد.

به قول استاد هوشنگ ابتهاج: «بر آستان تو چون سایه سر نهم همه عمر/ که هرکه پیش تو راه یافت باز پس نرود» که مصداق مشابه علاقه‌ام در خوشنویسی است. در میان اسباب کتابت، قلم‌تی را وقتی تراش می‌زنم انگار رُلف‌هایش را برچیده و سروسامانی داده تا جلوه‌نمایی کند. موقع قطر زدن قلم هیچ نمی‌گویم که چرا با من چنین کردی! آخر همه شب با یکدیگر گفت‌وگویی زاسرار دل داریم. آن‌گاه که قلم را درون دریای سیاه و تاریکی از غم فرومی‌برم، همان دریا که در دل خود تار و پود بسیار دارد، قلم تار و پودش را به‌هم می‌ریزد، مثال موج‌هایی ششوش مرکب را پرتلاطم می‌کند، قلم غرق و آغشته می‌شود در مرکب؛ هر دو به هم آمیخته‌شده، آویخته‌اند و دیگر جدایی‌شان ممکن نیست. قلم و مرکب دو دلداده‌اند که به خط باستانی مستعد، پر از عشق و خلوص جان می‌بخشند و لوح سیمین را به زب‌مانند می‌کنند.